

Demografisk umbroyting

HAVNIN OG

Nú vit skriva 2015 hava summar røddir verið frammi um, at útjaðarin hevur tað trupult, tí fólk vilja heldur búgva í Havn

BARBARA HOLM

Fólkatalið í Havnini er vaksið seinastu árin, men áhugavert er tað at síggja, at fólkatalið í nærum øllum sýslum í landinum antin stendur í stað ella veksur – undantikið er so Sandoyggjin.

Tó síggja vit tað, at tær smæstu oyggjarnar í Føroyum hava tað trupult, tí fólkatalið minkar skjótt. Men tað einasta staðið vit veruliga kunnu tosa um fólkaøkstur er í Tórshavnar Kommunu og í økjuni rundan um

Í samband við hetta temaði hevur Sosialurin verið í samband við fleiri serfrøðingar í samfelagsvísund, og breið semja er um, at fyrsta stigið á leiðini er at gera arbeiðsmarknaðin í Føroyum meira fleksiblan. Føroyingar eru søguliga eitt sera fleksibult fólkaslag. Vit eru von við, at menn fara til sjóðs, ung flyta av landinum í lestrarørindum og so framvegis. Og um arbeiðsmarknaðurin í landinum fylgir fólkinum í teirra fleksibiliteti, ja so er vón fyri framman fyri útjaðaran. Tað hevði viðført, at tú ikki nýtist at búgva og arbeiða sama stað.

Í tema síðunum í Sosialinum hesaferð kanst tú lesa um demografisku broytingina í Føroyum seinastu árin. Tú kanst lesa um hvussu Vágs kommuna roynir at vaksa um trivnaðin og áhugan hjá ungum at flyta aftur. Og tú kanst lesa hugleiðingarnar frá Eirku Hayfield um týðningin av einum mobilum arbeiðslandslagið.

Demografiska umbroytingin í Føroyum frá síðst í 18. øld inn í 21. øld

Tað er ikki bara í Føroyum, at fólk flyta frá bygd til bý. Tað er eitt søguligt fyrbrigdi, sum er hent í flestum londum kring okkum, og sum verður býtt upp fimm ymisk stig av granskarum á økinum

BARBARA HOLM

Hagstova Føroya hevur gjørt umfatandi skráseting av gongdini í fólkasamansetingini í Føroyum frá síðst í 18. øld og inn í 21. øld. Her endurgeva vit ein part av upplýsingunum frá Hagstovuni. Restin kann síggjast á hagstova.fo.

Fram til síðstu helvt av 18. øld var fólkatalið stóðugt í flestu londum á okkara leiðum og í Europa sum heild. Hóast høgan føðitíttleika (fødd pr. 1000 íbúgvar) stóð fólkatalið mest

sum í stað, lutvíst av tí at deyðatíttleikin (deyð pr. 1000 íbúgvar) vanliga var nærum líka høgur, og lutvíst av, at tað litla burðaravlopið, sum var, so dánt vígaði upp móti stóru missunum, sum við millumbilum stóðust av afturvendandi umfarssóttum, misvøkstri við hungursneyð og kríggjum.

Síðani, frá síðst í 18. øld, henda stórar broytingar bæði í føðitíttleika og deyðatíttleika, sum kollvelta demografisku gongdina víða um, við stórum fólkaøkstri og víðfevndum broytingum í fólkasamansetingini

og búsetingarháttunum. Tá henda gongdin hæsar av síðst í 20. øld, er fólkatalið fleirfaldað, 5 til 10 ferðir. So kemur stígur í, fólkatalið verður stóðugt ella enntá spakuliga minkandi summa staðni. Men nú er orsøkin hvørki kríggj, hungursneyð ella umfarssóttir, men at eins og deyðatíttleikin er fallin, er føðitíttleikin eisini og nógvastaðni niður um deyðatíttleikan.

At fólkatalið í nøkrum av hesum londum kortini heldur sær ella veksur spakuliga, kann koma av øðrum orsøkum, nevnliga stórum fólkaflyt-

ingum, ið serliga ganga frá meira fá-tækum og ófriðarligum londum til tey ríkari londini í vesturheiminum.

Samfelagsskipanarlig og demografisk umbroyting

Av tí at tað er eitt rættiliga reglubundið mynstur í hesi gongdini frá síðst í 18. øld til síðst í 20. øld, hevur hon eitt serligt heiti í demografiini og verður nevnd demografiska transitióin ella umbroytingin. Hon er sermerkt fyri gongdina í flestu londum í Europa og síðani vesturheiminum sum heild.

BARBARA@SOSIALURIN.FO